

Et valg mellem bestået og oplevet

Grundtvigs ånd huserer stadig på mange højskoler anno 2009. Men skolerne skal finde en klarere rolle i det danske samfund, siger forskere.

ANJA KRAUSE

Gud sidder ikke længere i højsædet, når unge i dag tager på højskole.

Medier, rejser og forberedelse til studier er i højere grad trækplaster for de unge. Nutidens højskoler står og vipper mellem dannelse og uddannelse, siger ekspert i dannelses- og uddannelseshistorie professor Ove Korsgaard fra Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU).

»Højskolen står over for et valg mellem at betone højskolen som helt uafhængig af skolesystemet eller at have en funktion i forbindelse med livslang læring«, siger professoren.

»Der er sket en mærkbar svækkelse af højskolen. Og det betyder, at den ikke har den samme betydning i den offentlige debat, som den tidligere har haft«.

Men ellers har højskolen en særlig plads i danskernes hjerte, vurderer han. Ligesom den får bred opbakning i politiske kredse som en del af dansk historie.

»De unge har gjort det i godt 150 år, men der er også mange ældre og seniorer, der er glade for at have mulighed for at tage på højskole. Mange får julestjerner i øjnene over det«, siger Ove Korsgaard.

Frirum med mere uddannelse

Folkehøjskolen spiller på den måde en stor rolle, siger han. Måske er det grunden til, at højskolerne har fået vind i sejlene efter en årrække med lave elevtal og dårlig økonomi og den ene skolelukning efter den anden. Nu viser nye tal fra Folkehøjskolernes Forening i Danmark (FFD), at antallet af kursister et steget med godt fire procent i løbet af det seneste år.

I foreningen siger generalsekretær Niels Glahn, at højskolerne fortsat skal være et frirum for unge og gamle. Et frirum med både dannelse og uddannelse.

»Det er styrken ved højskolen, at den har de to ben at gå på«, siger han.

Hovedvægten har dog ligget på dannelse gennem 1970'erne og 80'erne, men højskolen bevæger sig mere hen imod også at give et bud på en sammenhæng med uddannelsen, vurderer Niels Glahn.

»Skolernes tilbud har ændret sig. Vi er fulgt med tiden og giver det, et moderne menneske efterspørger i forhold til kulturelle, sociale og politiske vinkler. Der er med andre ord mere balance mellem det faglige og det dannende i dag«, forklarer Niels Glahn.

En fase til afklaring

Han vil give Ove Korsgaard delvist ret:

»Højskolen skal tage mere stilling til, om vi skal være i sammenhæng med uddannelsessystemet – også i kraft af at vi også lægger vægt på høj faglig kvalitet i vores tilbud«, siger han.

Det betyder dog ikke, at det er enten eller for skolerne. Tvært imod.

»Jeg tror på et overordnet plan, at højskolernes rolle er at skabe sammenhæng. Højskolerne har ikke kontrolmekanismer. Derfor tror jeg også, at højskolen for fremtiden er et sted, hvor man kan gå hen, hvis man vil vide, hvad man er god til, og udvikle det«, siger Niels Glahn.

En holdning, som han deler med Birgitte Simonsen, professor og leder af Center for Ungdomsforskning på Aarhus Universitet. Hun hæfter sig især ved højskolens rolle for unge mennesker:

»De unge har et behov for at få afklaret, hvad de skal med deres liv. Og det hænger nok sammen med, at regeringen prøver at målrette de unge fra en meget tidlig alder. Mange unge føler, at de skal træffe et endeligt valg allerede fra 6. klasse. Det tager de meget alvorligt og kan godt blive bekymrede for, om de nu vælger rigtigt«.

»Den almendannende højskole var tidligere trængt, men jeg tror i høj grad, at det er den, de unge søger nu. Den har fået en renæssance«, siger Birgitte Simonsen.

»Jeg tror, at der er behov for et frirum, og det, højskoler tilbyder, vil der også være brug for i fremtiden«.

anja.krause@pol.dk

Fra krigszonen til 14

Uniformen er lagt på hylden for to unge soldater, der har været i Afghanistan og Irak. Nu er det tid til at lære igen.

ANJA KRAUSE

Niclas Winther Nielsen og Sune Mehner Kristensen har begge været i krig for Danmark. Nu har de smidt militærstøvlerne for at tage på højskole, hvor de forbereder sig til politiets optagelsesprøve. Begge vil de nemlig gerne have en fremtid i politiet.

»Jeg har hørt så meget om folk, der ikke var klar til at komme til optagelsesprøve. Derfor valgte jeg at få finpudset ansøgningen og blive klar til at søge«, siger Sune Mehner Kristensen.

Han er 25 år og sidder denne tidlige eftermiddag i en sort sofa i spisesalen på Isterød Højskole i Nordsjælland. Han er klædt i sort træningstøj med skolens logo og falder næsten i et med sofaen. Træ-

ningsdragten bliver flittigt brugt under den hårde fysiske træning, han byder sig selv for at blive klar til optagelsesprøven.

Den unge soldat er en blandt flere, der vælger at tage på højskole, efter at de er kommet hjem fra krig. Og han har ikke fortrudt, at han er begyndt på det 14 uger lange forberedelseskursus.

»Det er rigtig godt. Det er alle tiders«, siger han.

Fedt at være udsendt

Både han og Niclas Winther Nielsen har sat deres karriere i forsvaret på standby, så de kan følge deres mål.

»Det er helt klart en drengedrøm for mig at komme ind i politiet. Og jeg har bestemt fået bekræftet nu, at det er noget for mig«, siger Sune Kristensen.

Hans 23-årige kammerat er ude på træningsbanen bag højskolen, hvor han blandt meget andet prøver kræfter med stensløft, træk af dæk og armgang.

Sune Mehner Kristensen sidder tilbage i spisesalen. Elever fra både højskole og efterskole har netop spist frokost, og en ef-

KUNST
KUNSTHÅNDVÆRK
MUSIK

Engelsholm
HØJSKOLE
EN KREATIV BEVÆGELSE

WWW.ENGELSHOLM.DK

Ta' på idrætshøjskole i storbyen
– din kommende studieby

**Familiehøjskole med
DBU-fodboldskole**

Sommerkursus uge 27, 2010
på Idrætshøjskolen Århus

Forårs- og efterårskurser 2010
15 idrætsgrene

www.ih aarhus.dk · Tlf. +45 86 21 38 00

samsø
HØJSKOLE

Et godt sted at starte

Samsø Højskole er en livsstilshøjskole med korte og lange kurser. Se vores flotte program på www.samsøhøjskole.dk, eller ring efter brochure på Tlf. 86590411

ugers højskolesport og hjerne-gymnastik

terskolelev går og rydder op efter den krydrede gryderet med ris og tzatziki.

»Lahh laaaaa, iiiiih hhh«, lyder de skingre toner fra eleven, da han pludselig begynder at synge. Eller skrig. De høje toner overdøver næsten soldaten.

»Hvor er de irriterende«, siger Sune Kristensen og sender et sigende blik.

»Jeg skal nok stoppe nu«, lyder det skyndsomt fra fyren. Der går dog ikke mange minutter, før stemmen igen svinger sig op nær det høje C.

Larm og aktivitet er ikke nyt for Sune Kristensen. Han er vant til lyde fra krigen i Afghanistan og Irak. De kom dog ikke fra kamphandlinger, da han var udsendt med et Nato-kompagni fra Haderslev på to fredsbevarende missioner.

»Det var fedt at være udsendt, det var rigtig godt«, siger han og tilføjer, at han har lært meget af det.

Niclas Winther Nielsen kommer ind fra den kolde efterårsluft og lander i sofaen.

»Jeg synes, at det var en god oplevelse at være udsendt«, siger han og tænker også tilbage. Ikke så meget på kampene i Irak. I

sit arbejde som forsyningshjælper i seks måneder fra august 2006 var han nemlig primært i lejren. Men han husker tydeligt raketangreb på lejren; minder, som også dukkede op den første nytårsaften, efter at han kom hjem.

Fra krig til Grundtvig

Det gik stærkt med at vænne sig til at være hjemme igen, husker Niclas Winther Nielsen. Og det var dejligt at komme hjem til sin familie. Men indimellem savner han kammeratskabet fra Irak.

»Inderst inde vil jeg gerne af sted igen. Men nu har politiet første prioritet, og jeg håber på at komme ind til august næste år«, siger han.

De to soldater synes, kurset har været godt for dem. Men det lå ikke lige til højrebened, siger Sune Kristensen:

»Jeg havde aldrig troet, at jeg skulle på højskole. Jeg havde en masse fordomme om det, så jeg er kun blevet positivt overrasket. Alle har samme mål og er derfor engagerede. Og så er det jo ikke noget med at sidde i rundkreds«, siger han.

Sport og hjerne-gymnastik holder de unge på benene, når ikke de nyder godt af besøg af politibetjente. Som de gjorde her til morgen, da en hundefører og en radarbetjent holdt foredrag.

Trods det høje tempo på kurset råder Sune Kristensen andre soldater til først at omstille sig til tempoet i Danmark, før de tager på højskole.

»Jeg har skullet vænne mig til at komme hjem og ind i hverdagen. Der gik ikke så længe, men jeg tror, at det ville være en svær overgang, hvis man kom direkte fra Afghanistan. Fra skarp militærdisciplin til knap så meget disciplin. Det ville være for stor en omvæltning«, siger Sune Mehner Kristensen. Niclas Winther Nielsen er uenig:

»Jeg mener godt, at højskolen kan lave en linje for hjemvendte soldater, hvor der var fokus på øvelser og samarbejde. Udsendte soldater har en hverdag, hvor der virkelig er gang i den. Og når de så kommer hjem, har de brug for at snakke med andre om det og få proppet viden ind i hovedet«, siger han.

I AKTION. Sune Mehner Kristensen (tv.) og Niclas Winther Nielsen prøver kræfter med en af de mange øvelser på en træningsbane og klatrevæggen på Isterød Højskole. Foto: Astrid Dalum

Sune og Niclas har valgt at proppe hovederne med blandt andet almenviden, matematik og fysisk træning. Alt sammen, så de kan komme til optagelsesprøve og med tiden få et godt job i politiet. Og dem er der mange af, siger de to samstemmende.

»Jeg vil meget gerne være hundefører. Det lyder totalt spændende«, siger Sune Kristensen. Niclas Winther Nielsen erklærer sig enig og tilføjer så:

»Men det ville nu også være spændende at være færdselsbetjent.«
anja.krause@pol.dk

ISTERØD EFTER- OG HØJSKOLE

Skolen, der ligger i Hørsholm i Nordsjælland, har både en efterskole for 130 elever og en højskole med plads til 50 elever. På højskolen kører **fire særligt fokuserede** 14-ugers kurser: **Forberedelseskursus til politiets** optagelsesprøve **Friluftsinstruktør** **Havkajakinstruktør** **Dansk for læsesvage** **Prisen for** de 14 ugers kursus ligger typisk på godt 16.000 kr.

hojskolenforpolitik.dk 14. marts 2010
medieskole.dk 14. marts 2010
skills4life.dk 4. januar 2010

"STÅ AF JULERÆSET"
Jul og/eller nytår 2009
Sidste chance for booking

"LIVSGLÆDEN INTAKT"
Mød Jesper Klein & Chili Turèll
Uge 2 - 2010

ESBJERG HØJSKOLE

Ring til INGE 79 13 74 02
itj@eh.dk
EH.DK

Kursus om at få det bedre med dig selv og få foreget din livskvalitet og livsglæde.

Vi har specielle kompetancer inden for vægttab - livsstil - stress og lavt selvværd.

Hvorfor er det så svært? Det vil vi tage fat på i psykologiundervisningen. Du vil lære at dyrke sjov motion og lære om kostens betydning.

Kursusstart: 3/1 - 2010, 12 uger, 995,- kr. pr. uge
Start: 3/1 & 14/2 - 2010, 6 uger, 995,- kr. pr. uge
Kursusstart: 11/4 - 2010, 12 uger, 1295,- kr. pr. uge

Vi tilbyder:
Personlige samtaler med vore dygtige psykoterapeuter, store eneværelser.

Højbjergvej 2 • 7620 Lemvig • Tlf.: 97 88 83 00

BH♥CPH

BORUPS HØJSKOLE
LIGE I HJERTET AF
KØBENHAVN

BILLEDKUNST + FILM + DESIGN + MUSIK + PERFORMANCE
+ KULTUR + MEGET MEGET MERE = WWW.BORUPS.DK